

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 96/2014-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť M. B. a Ľ. B., zastúpených advokátom JUDr. Lubomírom Müllerom, Symfonická 1496/9, Praha 5, Česká republika, ktorou namietali porušenie svojho práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C/113/2008 a postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Co/118//2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. B. a Ľ. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. septembra 2013 doručená sťažnosť M. B. a Ľ. B. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C/113/2008 a postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Co/118/2013.

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených listín vyplýva, že na základe návrhu J. J. (ďalej len „navrhovateľka“) z 13. júla 2009 okresný súd uznesením sp. zn. 18 C/113/2008 z 5. augusta 2009 pripustil, aby do konania vstúpili *sťažovatelia* na strane odporcov. *Následne okresný súd vykonal viacero súdnych pojednávaní a rozhodol rozsudkom v merite veci 19. októbra 2011 tak, že žalobný návrh zamietol a o trovách konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Rozsudok vo veci samej nadobudol právoplatnosť 18. januára 2012. Okresný súd uznesením č. k. 18 C/113/2008-222 z 31. mája 2012 rozhodol o trovách konania, proti ktorému navrhovatelia podali odvolanie. Sťažovatelia sa k odvolaniu vyjadrili 18. septembra 2012 a spis bol postúpený krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní, ktorý ho zaevidoval pod sp. zn. 19 Co/118/2013.*

3. Na základe uvedeného sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie ich práva na prejednanie ich veci v primeranej lehote, prikázal krajskému súdu, aby bez meškania prerokoval odvolanie navrhovateľov, priznal sťažovateľom primerané zadosťučinenie každému po 2 000 € a priznal im náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

6. Ústavný súd z obsahu sťažnosti zistil, že predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľov, podľa ktorého postupom okresného súdu a krajského súdu došlo k porušeniu práva na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

7. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

8. Ústavný súd zo spisu a jeho príloh, ako aj z dopytu na krajskom súde zistil takýto stav vecí.

II.A

K namietanému postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C/113/2008

9. Okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C/113/2008 rozhodol vo veci samej 19. októbra 2011 a uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 18. januára 2012. O trovách konania okresný súd rozhodol uznesením č. k. 18 C/113/2008-222 z 31. mája 2012, proti ktorému bolo podané odvolanie a spis bol predložený krajskému súdu na rozhodnutie o podanom odvolaní. Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že majú vedomosť o tom, že vec *bola postúpená krajskému súdu, kde je evidovaná pod sp. zn. 19 Co/118/2013.*

Okresný súd predložil krajskému súdu spis na rozhodnutie o podanom odvolaní 18. marca 2013. Predmetná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 24. septembra 2013.

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach, ktorými sťažovatelia namietajú zbytočné prietahy v konaní, vychádza zo svojej judikatúry, podľa ktorej poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tomto čase ešte trvalo (napr. II. ÚS 32/00, I. ÚS 29/02, II. ÚS 55/02, IV. ÚS 102/05).

11. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (v rovnakom rozsahu sa vzťahuje aj na právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže preto vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už okresný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06).

12. Sťažovatelia namietali prietahy v konaní okresného súdu, ktorý v okamihu podania sťažnosti ústavnému súdu už o veci samej nekonal. Z toho vyplýva, že okresný súd v čase podania sťažnosti už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prietahy v ňom, a teda nemohol ani porušovať sťažovateľom označené práva. Na základe uvedeného ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou (podobne IV. ÚS 219/03, II. ÚS 197/04) sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto o ďalších uplatnených nárokoch sťažovateľov už nerozhodoval.

II.B

K namietanému postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 Co/118/2013

13. Sťažovatelia namietali tiež priet'ahy v konaní pred krajským súdom. Z obsahu podanej sťažnosti a ani na základe dopytov ústavného súdu nebolo zistené/preukázané, že sťažovatelia vo vzťahu ku krajskému súdu podali sťažnosť na priet'ahy adresovanú predsedovi súdu.

14. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

15. Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci vo vzťahu k namietaným priet'ahom krajského súdu skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. V prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní pred všeobecným súdom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou vyžaduje preukázanie využitia právneho prostriedku, na uplatnenie ktorého mal sťažovateľ právo podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

16. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na priet'ahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia

so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

17. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

18. Postup sťažovateľov v okolnostiach prípadu je potrebné vykladať tak, že vo vzťahu k namietaným prietahom krajského súdu nepreukázali splnenie požiadavky

namietania priet'ahov v konaní pred orgánom verejnej správy súdov. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom alebo chyba pri vyžadovanom postupe má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (III. ÚS 44/03).

19. Keďže ústavný súd nezistil, že by sťažovatelia podali predsedovi krajského súdu sťažnosť na priet'ahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a ani z obsahu sťažnosti a z jej príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľov z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol ich sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú. Ústavný súd v tejto súvislosti poznamenáva, že z obsahu sťažnosti a priložených listín rovnako nevyplýva, že sťažovatelia podali sťažnosť na priet'ahy v konaní pred okresným súdom, a to do rúk jeho predsedu.

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. marca 2014